

Komisie Zastupiteľstva Bratislavského samosprávneho kraja

Materiál na rokovania komisií Zastupiteľstva
Bratislavského samosprávneho kraja

PRACOVNÝ NÁVRH

na schválenie Memoranda o porozumení medzi Bratislavským samosprávnym krajom a konzorciom EU Social Progress Index v rámci pilotného projektu zavádzajúceho index sociálneho rozvoja v regiónoch Európskej únie

---

Materiál bude prerokovaný v nasledovných komisiách:

Finančná komisia

Komisia európskych záležitostí, regionálnej spolupráce a cestovného ruchu

Komisia životného prostredia, regionálneho rozvoja a územného plánovania

Zodpovední:

RNDr. Ing. Marián Viskupič

riaditeľ Úradu Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Barbora Lukáčová

riaditeľka Odboru stratégie, územného rozvoja a riadenia projektov

Bratislavského samosprávneho kraja

Spracovatelia:

Mgr. Martin Hakel, BA

vedúci Oddelenia stratégie a územného rozvoja

Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Dominika Forgáčová, PhD.

referentka Oddelenia stratégie a územného rozvoja

Bratislavského samosprávneho kraja

Mgr. Tomáš Teleky

referent Oddelenia stratégie a územného rozvoja

Bratislavského samosprávneho kraja

N á v r h   u z n e s e n i a

UZNESENIE č. .... /2019 zo dňa 08. 02. 2019

Zastupiteľstvo Bratislavského samosprávneho kraja po prerokovaní materiálu

A   s   c h v a ľ u j e

Memorandum o porozumení medzi Bratislavským samosprávnym krajom a konzorciom EU SPI v rámci pilotného projektu zavádzajúceho index sociálneho rozvoja v regiónoch Európskej únie

B   p o v e r u j e

predsedu BSK podpísať Memorandum o porozumení medzi Bratislavským samosprávnym krajom a konzorciom EU SPI v rámci pilotného projektu zavádzajúceho index sociálneho rozvoja v regiónoch Európskej únie

Termín: do 31. 03. 2019

Dôvodová správa

Účasť BSK na pilotnom projekte je v súlade s **uznesením č. 78/2017 Zastupiteľstva BSK** zo dňa 23.6.2017, ktoré zavádzanie SPI definuje ako vhodné **opatrenie pre napĺňanie cieľov Programu hospodárskeho a sociálneho rozvoja BSK na roky 2014-2020**.

Index sociálneho rozvoja (Social Progress Index, ďalej len SPI) je nástroj, ktorý zaviedla americká nezisková organizácia **Social Progress Imperative** s cieľom definovať sociálny progres krajín, ktorý chápe ako kapacitu spoločnosti zabezpečiť základné potreby pre obyvateľov, vytvoriť príležitosť pre ich rozvoj, zlepšovať kvalitu života a vytvárať adekvátne podmienky pre využitie potenciálu obyvateľov. Index je založený na troch hlavných blokoch: základné ľudské potreby, základy pre blahobyt a príležitosti. Tieto tri bloky sú definované na základe **50 indikátorov** (tabuľka 1).

EU-SPI je projekt, ktorý iniciovala Európska komisia (EK) na základe metodiky SPI s cieľom poskytnúť konzistentné a merateľné ukazovatele pre 272 regiónov EÚ (prevažne na úrovni NUTS2) a to predovšetkým v sociálnej a environmentálnej oblasti. EU-SPI je spoločným projektom, na ktorom participuje Generálne riaditeľstvo Európskej komisie pre regionálnu a mestskú politiku (DG Regio), Social Progress Imperative a Orkestra (baskický inštitút konkurencieschopnosti). EU-SPI je založený na komplexnej metodike a výbere indikátorov merajúcich sociálny progres v regiónoch EÚ (ekonomické ukazovatele v indexe zámerne absentujú).

Tabuľka 1: zoznam indikátorov SPI

European Regional Social Progress Index Framework

Basic Human Needs	Foundations of Wellbeing	Opportunity
Nutrition and Basic Medical Care 1. Premature mortality (<65) 2. Infant mortality 3. Unmet medical needs 4. Insufficient food	Access to Basic Knowledge 16. Upper-secondary enrolment rate 17. Lower secondary completion only 18. Early school leavers Access to Information and Communications 19. Internet at home 20. Broadband at home 21. Online interaction with public authorities Health and Wellness 22. Life expectancy 23. General health status 24. Standardized cancer death rate 25. Standardized heart disease death rate 26. Unmet dental needs 27. Satisfaction with air quality Environmental Quality 28. Air pollution-pm10 29. Air pollution-pm2.5 30. Air pollution-ozone 31. Pollution or grime 32. Protected land (Natura 2000)	Personal Rights 33. Trust in the political system 34. Trust in the legal system 35. Trust in the police 36. Quality of public services Personal Freedom and Choice 37. Freedom over life choices 38. Teenage pregnancy 39. Young people not in education, employment or training 40. Corruption index Tolerance and Inclusion 41. Impartiality of government services 42. Tolerance for immigrants 43. Tolerance for minorities 44. Attitudes toward people with disabilities 45. Tolerance for homosexuals 46. Gender employment gap 47. Community safety net Access to Advanced Education 48. Tertiary education attainment 49. Tertiary enrolment 50. Lifelong learning

Social Progress Index 9 #socialprogress

zdroj: Social Progress Imperative

Primárnym cieľom EU-SPI je pomôcť regiónom identifikovať partnerov v rôznych štádiách hospodárskeho rozvoja, za účelom výmeny skúsenosti a nastavovania rozvojových priorít. SPI zároveň predstavuje dôležitý prínos do diskusie v rámci iniciatívy „beyond GDP“ („nad rámec hrubého domáceho produktu - HDP“), ktorá sa usiluje hľadať alternatívne prístupy k meraniu vyspelosti regiónov, ktoré by nezohľadňovali len HDP ako jediný indikátor. BSK dlhodobo patrí medzi najaktívnejších kritikov spôsobu merania vyspelosti regiónov EÚ výlučne na základe HDP na obyv./PKS. Podľa výsledkov Eurostatu zverejnených v marci 2018 bol BSK klasifikovaný ako **6. najrozvinutejší región EÚ** (HDP na úrovni 184 % priemeru EÚ), pričom BSK už dlhodobo figuruje medzi 10 najrozvinutejšími regiónmi EÚ (tabuľka 2). BSK dlhodobo kritizuje tento systém, pretože **nedokáže reflektovať reálnu úroveň sociálneho rozvoja a kvality života v regiónoch** (v oblastiach ako kvalita životného prostredia, sociálna inklúzia a pod.). BSK zároveň patrí medzi regióny **s najväčším nepomerom medzi HDP a reálnou úrovňou sociálneho rozvoja**, čo poukazuje na potrebu hľadania alternatívnych prístupov.

Vysoká úroveň HDP automaticky neznamena aj vyššiu životnú úroveň, ako ju pociťujú obyvatelia. SPI preto taktiež porovnáva regióny s podobnou úrovňou HDP, poukazuje na rozdielne výsledky pri jednotlivých indikátoroch a hľadá príčiny, prečo niektoré regióny s podobným ekonomickým výkonom dosahujú lepšie výsledky ako iné. EU-SPI hodnotí absolútny výkon regiónu na stupnici 0-100 pre každý z 50 ukazovateľov. **BSK je na základe SPI klasifikovaný na 181. mieste spomedzi 272 regiónov** so skóre 62,59 (tabuľka 3), čo predstavuje **značný nepomer vo vzťahu k 6. miestu na základe HDP na obyvateľa (v parite kúpnej sily)**.

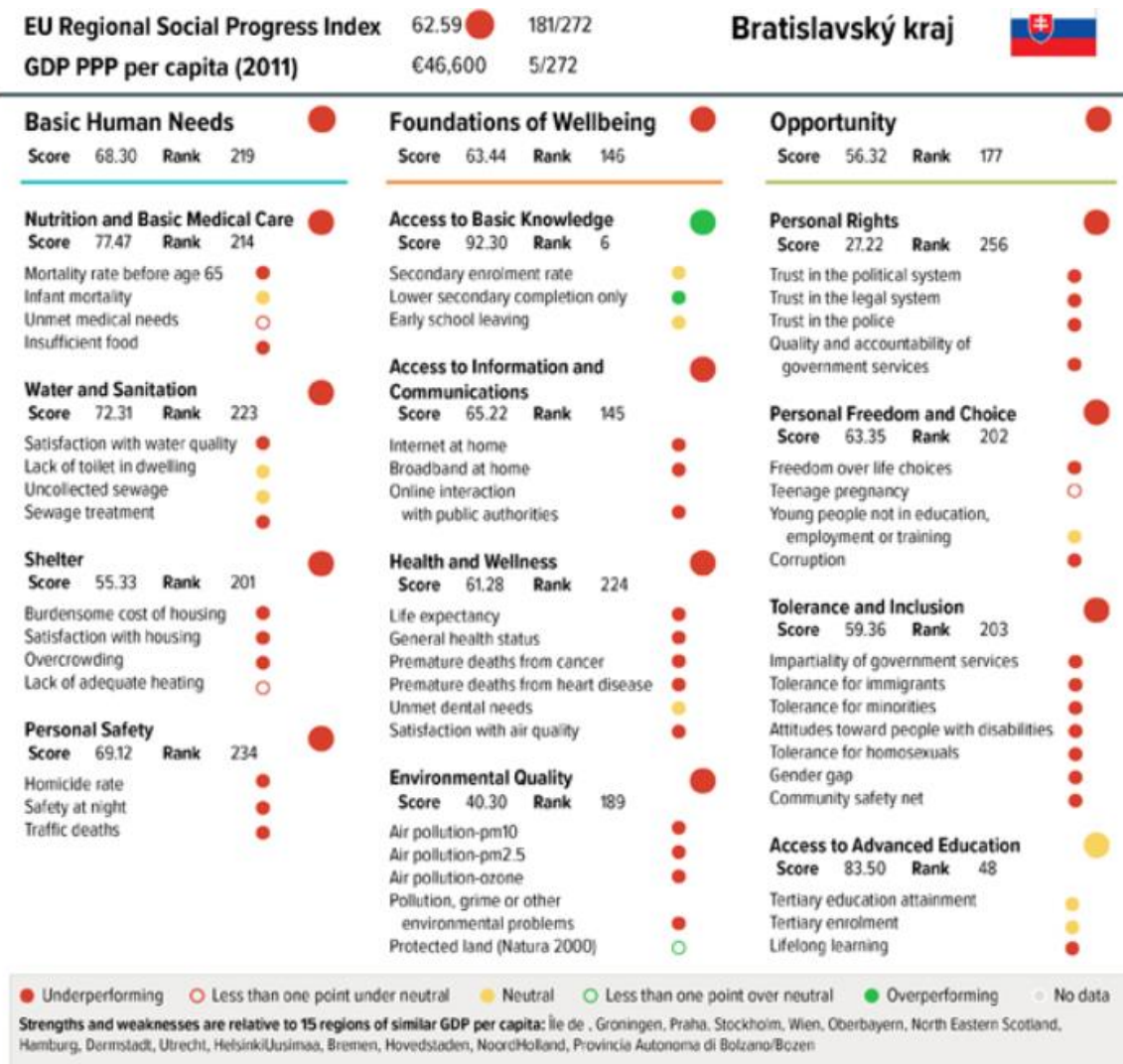
Tabuľka 2: Výsledky regionálneho HDP zverejnené Eurostatom v roku 2018

Regional GDP per capita in the EU in 2016 (in PPS, EU28 = 100)					
The highest:			The lowest:		
1	Inner London - West (UK)*	611	1	Severozapaden (BG)	29
2	Luxembourg (LU)*	257	2	Mayotte (FR)	33
3	Southern and Eastern (IE)*	217	3	Severen tsentralen (BG)	34
4	Bruxelles-Cap. / Brussel Hfdst. (BE)*	200	-	Yuzhen tsentralen (BG)	34
-	Hamburg (DE)	200	5	Nord-Est (RO)	36
6	Bratislavský kraj (SK)*	184	6	Severoiztochen (BG)	39
7	Praha (CZ)*	182	7	Sud-Vest Oltenia (RO)	42
8	Oberbayern (DE)	177	8	Yugoiztochen (BG)	43
9	Île de France (FR)*	175	-	Észak-Alföld (HU)	43
10	Stockholm (SE)*	173	10	Dél-Dunántúl (HU)	44
11	Inner London - East (UK)*	167	11	Észak-Magyarország (HU)	45
12	Noord-Holland (NL)*	164	12	Anatoliki Makedonia, Thraki (EL)	46
13	Stuttgart (DE)	162	-	Sud-Muntenia (RO)	46
14	Darmstadt (DE)	160	14	Lubelskie (PL)	47
15	Hovedstaden (DK)*	159	15	Ipeiros (EL)	48
16	Bremen (DE)	155	-	Dél-Alföld (HU)	48
17	Salzburg (AT)	154	-	Podkarpackie (PL)	48
18	Wien (AT)*	153	-	Podlaskie (PL)	48
19	Berkshire, Buckinghamshire & Oxfordshire (UK)	151	19	Dytiki Ellada (EL)	49
			-	Świętokrzyskie (PL)	49
			-	Warmińsko-Mazurskie (PL)	49

* Capital region

zdroj: Eurostat

Tabuľka 3: Hodnotenie BSK na základe SPI

zdroj: Social Progress Imperative

BSK sa preto dlhodobo usiluje o hľadanie alternatívnych prístupov. Počas 7. Európskeho samitu regiónov a miest, ktorý BSK organizoval v rámci slovenského predsedníctva v Rade EÚ (SK PRES) v roku 2016, naštartoval spoluprácu so Social Progress Imperative a stal sa jedným z pilotných regiónov skúmajúcich využitie SPI na svojom území. BSK v spolupráci s partnermi kontinuálne pracuje na podpore pozície SPI v rámci diskusií o budúcnosti kohéznej politiky EÚ (stanoviská a rezolúcie Európskeho parlamentu, Európskeho výboru regiónov, pozičných dokumentoch atď.). V uplynulých rokoch participoval na množstve workshopov a odborných podujatí venovaných tejto téme.

V súčasnosti sa EK venuje skúmaniu využiteľnosti SPI v rámci legislatívnych návrhov EÚ, ale aj ako nástroja pre strategické plánovanie, prioritizáciu či meranie dopadov politik EÚ. V roku 2018 vyhlásila medzinárodný tender na realizátora **pilotného projektu**

pre zavádzanie SPI v regiónoch EÚ. Víťazné **konzorcium EU SPI**¹ vybralo BSK ako jeden z **10-12 pilotných regiónov z celej EÚ**, ktoré majú testovať zavádzanie indexu. Cieľom projektu je na základe výmeny skúseností medzi regiónmi vypracovať prípadovú štúdiu, ktorá má regiónom pomôcť prostredníctvom SPI adresnejšie nastavovať priority vo svojom strategickom plánovaní.

Účasť na pilotnom projekte bude zahŕňať participáciu na sérii workshopov, seminárov a ďalších podujatí a príprave sprievodných materiálov a správ, ktoré budú predstavovať hlavné výstupy projektu. Hlavným cieľom projektu je pomocou kvalitatívneho a kvantitatívneho posúdenia a výmeny skúseností medzi regiónmi **identifikovať možnosti pre zefektívnenie rozhodovacích procesov v oblastiach podporovaných v rámci kohéznej politiky EÚ.** Finančné náklady súvisiace s participáciou na projekte budú hradené zo zdrojov EÚ.

---

¹ Konzorcium EU SPI tvorí 6 subjektov:

- **INTRASOFT International** (vedúci partner projektu) - medzinárodná spoločnosť so sídlom v Luxembursku pôsobiaca v oblasti IT služieb
- **Technopolis Group** - medzinárodne pôsobiaca konzultačná spoločnosť so sídlom vo Veľkej Británii poskytujúca poradenstvo v oblasti tvorby verejných politík
- **Orkestra** – Baskický inštitút konkurencieschopnosti fungujúci v rámci Univerzity Deusto v Španielsku sa venuje oblasti regionálneho rozvoja a konkurencieschopnosti
- **Zentrum für Soziale Innovation (ZSI, Centrum pre sociálne inovácie)** – viedenská nezisková organizácia pôsobiaca v oblasti aplikovaných sociálnych vied
- **Aténska univerzita (Kapodistrian University of Athens)** – najstaršia grécka univerzita patriaca medzi najväčšie univerzity v Európe
- **HETFA** – nezávislý think-tank so sídlom v Budapešti, ktorý sa venuje výskumu v oblasti sociálnych záležitostí a verejnej správy

Príloha 1: Memorandum o porozumení medzi Bratislavským samosprávnym krajom a Konzorciom EU SPI: „Meranie toho, na čom záleží občanom: Sociálny rozvoj v európskych regiónoch

Text Memoranda bude predložený na zasadnutie komisií Zastupiteľstva BSK po dodaní oficiálneho úradného prekladu do slovenského jazyka.